

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/46/2004

PREFERENCJE PARTYJNE W MARCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w marcu¹, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 52% ankietowanych (o 1 punkt mniej niż na przełomie lutego i marca).

Partią cieszącą się największym zaufaniem społecznym nadal pozostaje PO, na którą chcieliby głosować 27% zadeklarowanych wyborców mających sprecyzowane sympatie polityczne. W porównaniu z dwoma poprzednimi pomiarami poparcie dla PO nieznacznie się obniżyło (spadek o 2 punkty). Na drugim miejscu naszego rankingu znajduje się Samoobrona, którą w marcu poparłoby 24% potencjalnych wyborców mających określone sympatie partyjne. Tegoroczne notowania Samoobrony wciąż mają tendencję wzrostową - w stosunku do przełomu lutego i marca poparcie dla partii Andrzeja Leppera wzrosło tylko minimalnie, jednak gdy za punkt odniesienia przyjmiemy początek roku wzrost ten wynosi aż 13 punktów procentowych. Na trzecim miejscu znalazł się PiS, na który chcieliby oddać głos 15% potencjalnych wyborców mających sprecyzowane sympatie polityczne. W porównaniu z poprzednim pomiarem poparcie dla tej partii wzrosło aż o 5 punktów - jest to największa zmiana, jaką odnotowaliśmy w marcu. Już trzeci raz z rzędu obserwujemy kurczenie się elektoratu SLD. Obecnie na Sojusz chce głosować jedynie co dziesiąty zadeklarowany wyborca mający sprecyzowane sympatie polityczne (10%). Wprawdzie w stosunku do poprzedniego pomiaru spadek odsetka zadeklarowanych wyborców SLD jest niewielki, jednak w porównaniu z notowaniami z początku lutego liczba zwolenników tej partii zmalała o 8 punktów procentowych. Nie zmieniło się natomiast poparcie dla drugiego z koalicjantów - UP, na którą w ewentualnych wyborach zamierza oddać swój głos 3% wyborców. W sumie zatem obecną koalicję rządową gotowych byłoby poprzeć 13% potencjalnych uczestników wyborów

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (166), 5-8 marca 2004 roku, reprezentatywna próba losowa dorosłych Polaków (N=1022).

mających sprecyzowane sympatie partyjne, nieznacznie mniej niż na przełomie lutego i marca. Po raz drugi z rzędu notujemy spadek poparcia dla LPR - na tę partię chce obecnie głosować 7% potencjalnych wyborców o sprecyzowanych sympatiach politycznych (spadek o 2 punkty).

W marcu wyjątkowo niskie notowania uzyskał PSL - chęć głosowania na to ugrupowanie zadeklarowało 4% wyborców mających określone sympatie polityczne (o 3 punkty mniej niż w poprzednim sondażu). Gdyby wybory zakończyły się takim wynikiem, partia Jarosława Kalinowskiego nie znalazłaby się w parlamencie. Pozostałe ugrupowania uzyskały już tylko nieznaczne poparcie - po 2% potencjalnych wyborców chciałoby głosować na UW oraz KPEiR. W tym miesiącu zaznaczyły swoją obecność na scenie politycznej również Demokratyczna Partia Lewicy, Rodzina-Ojczyzna, Ruch Katolicko-Narodowy oraz Zieloni 2004.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*									
	IX 2003	X 2003	XI 2003	XI/XII 2003	XII 2003	I 2004	II 2004	II 2004 **	II/III 2004	III 2004
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	21	17	22	26	26	29	31	29	29	27
Samoobrona RP	9	10	14	12	13	11	18	19	23	24
Prawo i Sprawiedliwość	18	18	14	12	12	13	10	9	10	15
Sojusz Lewicy Demokratycznej	21	19	20	18	17	17	18	12	11	10
Liga Polskich Rodzin	7	10	6	9	8	10	8	11	9	7
Polskie Stronnictwo Ludowe	7	10	6	7	6	6	5	7	7	4
Unia Pracy	5	5	4	2	4	4	3	3	3	3
Unia Wolności	4	3	4	2	3	3	2	2	1	2
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	4	2	3	5	3	1	2	3	2	2
Demokratyczna Partia Lewicy	-	-	-	0	-	0	0	0	0	1
Rodzina-Ojczyzna	-	-	-	1	-	1	1	0	0	1
Ruch Katolicko-Narodowy				0	-	0	1	1	0	1
Zieloni 2004	-	-	0	-	1	1	0	0	1	1
Inne	2	3	1	3	4	1	2	1	1	1
N=	464	423	449	389	382	464	402	455	617	426

***Uwaga:** W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

** Badanie wykonane na zamówienie „Gazety Wyborczej”, Radia Zet i TVN

W marcu, podobnie jak na przełomie lutego i marca, jedna piąta zdeklarowanych wyborców (20%) nie wiedziałoby, na kogo oddać swój głos. Od początku roku odsetek niezdecydowanych utrzymuje się na porównywalnym poziomie, dość wyraźnie niższym niż w ostatnim półroczu ubiegłego roku.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI/XII	XII	I	II	II*	II/III	III
	2003								2004				
	w procentach												
Trudno powiedzieć	30	23	26	25	27	23	22	26	21	21	19	20	20

* Badanie wykonane na zamówienie „Gazety Wyborczej”, Radia Zet i TVN

★

★

★

W porównaniu z sondażem przeprowadzonym na przełomie lutego i marca poprawiły się notowania PiS oraz, w mniejszym stopniu, Samoobrony, natomiast pogorszyły się - przede wszystkim PSL, ale także PO, LPR oraz SLD. Tym samym zmniejszył się dystans dzielący oba ugrupowania cieszące się największym poparciem - tylko 3 punkty procentowe wynosi obecnie przewaga PO nad Samoobroną. Na trzecie miejsce naszego rankingu wysunął się PiS. Systematycznie, trzeci raz z rzędu traci poparcie, choć minimalnie, koalicja rządowa SLD-UP. Wielu sympatyków stracił także dawny współkoalicjant PSL. W miarę obniżania się poparcia dla tych ugrupowań, rosną notowania Samoobrony, której - jak się wydaje - udaje się przyciągnąć ich niedawnych zwolenników. Jeśli taka sytuacja się utrzyma, może to oznaczać, że właśnie Samoobrona będzie politycznym cieniem Platformy Obywatelskiej, czyli partią przyciągającą odmienne grupy wyborców niż liberalna PO. Jest prawdopodobne, że spadek

siły politycznej SLD i PSL zapowiada generalną zmianę układu podziałów politycznych na naszej scenie. Być może wyraziste jeszcze niedawno podziały wywodzące się z przeszłości, związane z historyczną proveniencją poszczególnych ugrupowań, powoli tracą aktualność, a ważniejszymi czynnikami organizującymi myślenie polityczne Polaków są kwestie związane ze stosunkiem do transformacji ustrojowej i oceną tego, jak się na tych zmianach wyszło.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI